

27 ta' Gunju, 1955

Imhallfin :

Is-S.T.O. Sir L. A. Camilleri, Kt., LL.D., *President*;
 Onor. Dr. A. J. Montanaro Cauci, C.B.E., LL.D.;
 Chev. Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Joseph Chircop et versus Carmelo Galea ne.

**Konkorrenza Sleali — Insenja — Tabella — Azjenda
 Kummerċjali — Trade Mark — Registrazzjoni — Danni —
 Penali.**

L-insenja, li hija l-isem ta' l-azjenda u aċċessorju tagħha, tikkostitwixxi dritt patrimonjali ta' valur ekonomiku, li spiss ikun kbir hafna; għalhekk hija l-mezz biez tirrikjama l-klijentela, billi spiss taħtha jkun gie akkumulat il-kreditu ta' xogħol twil, tajjed u onest.

Min ikun l-urwel wiehed li jadotta insenja, isir, b'titolu ta' okkupazzjoni, il-proprietarju legittimu tagħha; u jkollu d-dritt li jużaha esklużivament u għal dejjem fil-postijiet fejn hija testendi l-forza tagħha ta' attrazzjoni. Għaldaqstant, il-proprietarju ta' l-insenja għandu dritt li jagħmel oppożizzjoni għall-adozzjoni ta' l-istess insenja da parti ta' haddiehor, li jeżercita l-istess kummerċ u fl-istess lokalità; u jista' jinvoka t-tutela tal-liġi anki jekk ma jkunx sofra dannu, anki jekk ma jirnezzxiluz jipprova li z-żewġ insenji jgħew realment konfużi mill-klijenti, billi tibbasta l-possibiltà tal-konfużjoni biez id-dritt tiegħu jkun turbat, u kwindi vjolat.

Imma mhux kwalunkwe iskrizzjoni li tigi apposta fuq hanut jew fuq stabbiliment hija insenja tali li tagħti lill-proprietarju d-dritt esklużiv tagħha. Jekkhekk illi l-indikazzjoni tkun tali illi mill-aspett estern tagħha tikkostitwixxi l-karattru distintiv ta' l-istabbiliment; u kwindi, fil-waqt illi l-insenja tista' tigi kostitwita min isem, mhux però, bhala regola, ta' haddiehor, insenja nominativa, jew minn sinjal jew kumpless ta' sinjali, insenja emblematika, ma tistax tigi kostitwita minn kokabolu generiku li fl-użu komuni jaervi biez jindika jew jiddefinixxi ram tal-kummerċ

li jkun qiegħed jiġi eżerċitat fl-istabbiliment. Jekk wieħed juża *volabolu* simili, bħala insenja, ma jistax jippretendi li jakkwista l-użu esklużiv ta' dik l-insenja.

Xejn ma jiswa li dak li jimita l-insenja ta' huddiehor ikollu ismu taħt it-tabella, jekk b'danakollu tibqg' l-imitazzjoni kapuċi li għib konfużjoni bejn iż-żewġ insenji; billi l-imitazzjoni ma hemmx b'żonn tkun *seccili*, *preċiża*, tali li tinganna anki kumpratur intelligentissimu, imma tibbasta imitazzjoni tali li tkun tista' tinganna b'iedem ta' intelligenza u diligenza ordinarja.

Il-liġi taġhti lill-kummerċjant *dannegġjat* id-drift li jagħżel bejn l-azzjoni għad-danni u nteressi u l-azzjoni għall-penali; apparti mill-i kummerċjant *dannegġjat* jista' jittlob li dak kollu li sar kontra l-projbizzjoni tal-liġi jiġi meqrul, jew li jiġi ordnat kull rimedja iehor li jista', *skond* id-cirkustanzi tal-każ, ineħħi l-att li bih tkun saret konkurrenza mhux leċitu. Jekk jagħżel l-azzjoni għall-penali, hu biżżejjed li huwa jipprova l-fatt *ejolatur*, min-għajr ma għandu b'żonn jipprova id-dannu.

Azzjoni simili hija esperibbli avolja l-insenja jew tabella mhix *registrabli*; għar id-lokazzjoni tal-liġi hija *caru*, *sis-sens* li turi li l-protezzjoni tal-liġi in materja tingħata *indipendentement* minn kull *registrazzjoni*, u kwindi *indipendentement* minn kull *regiatabilità*.

Il-konfondibilità hi kwistjoni ta' fatt. Il-gudikant għandu jara hu stess, bħala gudizzju proprju b'astrazzjoni anki ta' dak li dwar *dagħhekk* jistgħu jixhdu x-xhiedu, jekk hemmx din id-*"deceptive resemblance"*; u b'iez tiġi stabbilita din id-somiljanza ma jghodduz id-singoli partijiet ta' l-insenja, imma tgħodd l-impresjoni *kompressiva* taġħha.

Ma hemmx *żmien speċjali preskritt* mill-liġi b'iez ikun hemm id-protezzjoni *farur* l-ewwel wieħed li jkun *adotta* insenja, *jigħfieri* waru kemm *żmien* l-użu taġħha jagħti l-esklużività; imma dak l-użu *ja*r aktar *qarwi* malli *jissorpassa* l-għazar *snin*.

Il-fatt li fit-tabella tkun *intużat* kelma ta' uku komuni mhux ta' *riġer* b'iez jistabbilixxi l-protezzjoni tal-liġi, għar dan id-riġer *jiswa* meta l-kwistjoni tkun ta' *registrazzjoni*, u mhux ta' *konkurrenza* *stali*. C' langas jista' *jingħad* li dik id-protezzjoni tik-krea *monopolju*, għaliez dak li jkun qiegħed jiġi *projbit* hu, mhux li l-parti l-oħra *tinnoqozju* fl-istess *ogġetti*, imma illi fl-

ispacè ta' daww l-oġġetti tużo distintiv li jista' jiġi konfuż ma' dak ta' haddiehor, u b'hekk tiġi évijata l-klifentela ta' haddiehor.

Anki isem ġeografiku jista' jakkwista karattru distintiv billi jakkwista "secondary meaning", fis-sens li parti sostanzjali tal-pubbliku, fl-idea tagħha, tassuċja l-isem ġeografiku man-negozju ta' neguzjant partikulari. Kif tanqas ma jiswa l-fatt li l-oġġetti li fihom jikkonverġu neguzjant konkurrent ikunu ta' produzzjoni tal-pajji; li l-isem ġeografiku tiegħu jidher fit-tabella.

B'applikazzjoni ta' daww il-prinċipji, fil-każ preżenti ġie ritenut illi l-użu ta' l-insenja bil-kliem "The Florentine" da parti tal-konvenut kien jikkostitwieri att ta' konkurrenza illeċita lill-ottur li kellu l-użu ta' l-insenja bil-kliem "Florentine Art".

Il-Qorti: — Rat l-att taé-ċitazzjoni quddiem il-Qorti tal-Kummeré tal-Maestà Tagħha r-Regina, li bih l-atturi proprio et nomine, wara li ppremettew li minn xi żmien 'l hawn id-ditta konvenuta fethet negozju aventi bhala oġġett l-ispacè, fost mercé oħra, anki ta' mercé artistika provenjenti mill-Belt ta' Firenze, jew ta' tip fjorentin, u konsistenti f'xoghlijiet tal-majolika u taé-ċeramika, u d'riproduzzjoni ta' inkwatri, kandelabri, u oġġetti oħra simili antiki; liema negozju, li għandu s-sede tiegħu fil-fond numru 6 South Street, Valletta, huwa ġestit taht l-insenja "The Florentine", preċeduta mid-distintiv ta' Firenze, li jinsabu riprodotti fuq tabella affissa fuq l-istess fond; illi d-ditta attriċi kienet ilha, minn żmien qabel, tispacèja l-istess ġeneru ta' mercé artistika provenjenti minn Firenze, jew ta' tip fjorentin, fil-hanut nu.40 Archbishop Street, Valletta, taht l-insenja "Florentine Art", akkompanjata mill-istess distintiv ta' Firenze, u debitament affissa fuq dan il-hanut; u illi l-insenja adoperata mid-ditta konvenuta hija tali li tista' tikkrea konfużjoni ma' dik legittimament uzata mid-ditta attriċi, kif jirriżulta ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kawża, meta jiġi anki pruvat li fil-fatt din il-konfużjoni ġa teżisti; u illi d-ditta attriċi pprotestat inutilment kontra dan l-aġir illegali tad-ditta konvenuta permezz ta' protest tad-19 ta' Jannar, 1954, li għalih din id-ditta konvenuta rrispondiet billi rrespingiet merament il-pretensjonijiet tad-ditta attriċi permezz

ta' kontro-protest tal-21 ta' Jannar, 1954, ċirkustanza li għandha tittiehed in konsiderazzjoni a tenur ta' l-art. 41 (3) tal-Kodiċi Kummerċjali fil-fissazzjoni tal-pena hawn taht reklamata; talbu li, premessa kull dikjarazzjoni neċessarja, u senjatament dik illi l-aġir tad-ditta konvenuta hawn fuq lamentat jikkostitwixxi att ta' konkurrenza sleali u illeċita a termini tal-liġi kummerċjali, u mogħti kull provvediment opportun, il-konvenut (1) jiġi kundannat jirrimwovi minnufih mit-tabella ta' l-imsemmi negozju tiegħu l-kelma "The Florentine" preċeduta mid-distintiv ta' Firenze, u li jiddistruggi jew inebbi minnufih dawn il-kliem minn fuq kull tikketta, avviż, ittra, boroż u karti tat-tqartis minnu użati fil-kummerċ tiegħu; (2) jiġi lilu inibit li jagħmel kwalsi-gasi uzu ieħor mill-imsemmin isem u distintiv ta' Firenze in konnessjoni mal-kummerċ tiegħu; (3) u jiġi kundannat għallas lilhom dik il-penali, sa mhux aktar minn £500, li tiġi fissata, a saldu tad-danni u interessi kompetenti lilhom skond ma jinsab provvdut fl-art. 41(1) u (3) tal-Kodiċi tal-Kummerċ. Bl-ispejjeż, kompriżi dawk tal-protest fuq imsemmi tad-19 ta' Jannar, 1954:

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut nomine, li sottometta:—

Illi, apparti xi inkorrettezzi fl-att ta' citazzjoni dwar l-oġġetti li huwa jimporta u jbiegħ fin-negozju tiegħu, l-istess atturi jammettu li l-generu tan-negozju tiegħu huwa ta' oġġetti provenjenti minn Firenze u, jew, ta' stil florentin, u għalhekk huwa għandu d-dritt li jagħti isem lin-negozju tiegħu li jirrispekkja l-generu veru ta' l-istess negozju, u ċjoè dak ta' "The Florentine", li hija kelma generika u ta' uzu komuni, u konsegwentement ma tistax tkun oġġett ta' uzu esklużiv da parti ta' l-atturi;

Illi ma jidherlux li l-atturi jużaw ukoll id-distintiv ta' Firenze; u barra minn dan, il-fatt li huwa, immedjatament taht it-tabella tan-negozju tiegħu, niżżel ismu, juri li teżula fih l-intenzjoni li jappreżenta mill-isem ta' l-istess negozju, u ċjoè minn xi xebh li jista' jeżisti bejn in-negozju tiegħu u dak ta' l-atturi; infatti, dan l-issm waħdu hu biżżejjed biex juri lill-klijenti eventwali ma' min ikunu qegħdin jitrattaw;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tal-10 ta' Marzu, 1955, li biha ddecediet għat-tenur tat-talbiet ta' l-atturi, iffissat fi £80 is-somma tal-penali, u ordnat illi l-ispejjeż kollha tal-kawża u relativi jithallsu mill-konvenut; billi dik il-Qorti kkunsidrat;

Illi l-fatti li pprecedew il-kawża, u li taw lok għaliha, huma fil-qosor dawn:—

L-atturi ilhom ċirka dsatax-il sena jeżerċixxu hanut f'Archbishop Street, Valletta, li minnu, taht l-insenja "Florentine Art", ibiegħu artikoli li jsiru Firenze, bħal artikoli ta' raffja, ċeramika, gwarniċi, mirja zghar, medalji, u oġġetti oħra artistici; u ilhom ċirka tliet snin igibu l-istess kliem ta' l-imsemmija insenja u "il-gilju ta' Firenze" stampati fuq il-boroż li jużaw għan-negozju tagħhom, u l-istess kliem u l-istess gilju jffiguraw ukoll fuq reklami, konsistenti f'"ash trays" taċ-ċeramika, li ċirka tliet snin ilu l-istess atturi qasmu bejn il-klijenti;

Il-konvenut kien ilu bosta zmien jittratta l-istess artikolu, billi bien ibiegħ hafna oġġetti ta' provenjenza fjorentina bħal dawk li l-atturi kienu jbiegħu mill-imsemmi hanut tagħhom; imma sa sena u xahrejn ilu kien ibiegħhom f'żewġ hwienet li kellu, wiehed fil-bini li fl-imghoddi kien l-istazzjon tal-ferrovija, u l-iehor hdejn il-Knisja ta' Santa Marija tal-Vittorja, il-Belt Valletta; liema hwienet kienu eżerċiti taht l-insenja nominativa "C. Galea", u fuq il-biljetti professjonali tiegħu u fuq il-boroż li kien juża fl-imsemmi hanut tiegħu go ediffizzju ta' l-istazzjon tal-ferrovija kien juri illi jittratta artikoli ta' arti fjorentina, billi kien jindika fuqhom x'kienu l-artikoli li bien ibiegħ fil-hwienet fuq imsemmija, u fosthom kien isemmi l-"Florentine Art Goods". Però, fil-bidu ta' Jannar ta' l-1954, il-konvenut fetah hanut f'South Street, il-Belt Valletta, bl-insenja li ggib il-gilju ta' Firenze, segwita mill-kliem "The Florentine"; minn liema hanut beda u għadu jbiegħ oġġetti importati minn Firenze, bosta minnhom bħal dawk li l-atturi jbiegħu fil-fuq imsemmi hanut tagħhom f'Archbishop Street, fl-istess Belt, bl-insenja "Florentine Art", u minn dak iż-żmien il-konvenut beda juża f'dan il-

hanut tieghu boroż li fuqhom hemm stampati l-istess klijem ta' l-insenja — "The Florentine" — u l-gilju ta' Firenze;

Ftit granet wara li l-konvenut fetah l-imsejmi hanut f'South Street, Valletta, bl-insenja gilju ta' Firenze segwit mill-klijem "The Florentine", l-atturi pprotestaw ġudizzjarja-kontra l-ftuh ta' dan il-hanut; u billi l-konvenut, fil-kontroprotest tieghu tal-21 ta' Jannar, 1954, irrespinga l-protest ta' l-atturi, dawn, ffit granet wara, fit-2 ta' Frar, 1954, ipprezentaw f'din il-Qorti l-att ta' ċitazzjoni li bih taw bidu għal din il-kawża:

Illi l-insenja, li hija l-isen ta' l-azjenda u aċċessorju tagħha, tikkostitwixxi dritt patrimonjali ta' valur ekonomiku li spiss ikun kbir hafna, għaliex hija l-mezz biex tirrikjama l-klijentela, billi spiss taħtha jkun gie akkumulat il-kreditu ta' xogħol twil, tajjeb u onest. Min jadotta insenja, jekk ikun l-ewwel wiehed li jadottaha, isir, b'titolu ta' okkupazzjoni, il-proprjetarju legittimu tagħha, u jkollu d-dritt li jżaha esklużivament għal dejjem fil-postijiet fejn hija testendi l-forza, tagħha ta' attrazzjoni, jġifieri f'dik il-lokalità fejn l-istabbiliment ikollu s-sede, jew aktar preċiżament f'dik iż-żona ta' territorju fejn mill-użu ta' l-istess insenja tista' tidderiva konfużjoni. Il-proprjetarju ta' l-insenja għandu kwindi d-dritt li jagħmel oppożizzjoni għall-ażozzjoni ta' l-istess insenja da parti ta' haddiehor li jeżerċita l-istess kummerċ fl-istess lokalità; u dan id-dritt jestendi ruhu anki għal dawk l-insenji li, mingħajr ma jkunu assolutament ugwali, ikunu però joffru rassomiljanza suxxettibbli li ġġiegħel jissuċċiedi l-iskambju tagħhom. U dan għaliex waħda mill-miri ta' l-insenja hija appuntu dik li timpedixxi lil dawk li jkunu jridu jmorru f'sedi ta' azjenda li jiskambjawha ma' oħra. Il-proprjetarju jista' jinvoka t-tutela tal-liġi anki jekk ma jkunx sofra dannu, anki jekk ma jirnexxilux jipprova li ż-żewġ insenji ġew realment konfużi mill-klijenti; billi tibbasta l-possibilità tal-konfużjoni biex id-dritt tieghu jkun turbat, u kwindi vjolat;

Illi, però, mhux kwalunkwe iskrizzjoni li tiġi apposta fuq hanut jew fuq stabbiliment hija insenja tali li tagħti lill-proprjetarju d-dritt għall-użu esklużiv tagħha; jekk tiegħi illi l-

indikazzjoni tkun tali illi mill-aspett estern tagħha tikkostitwixxi l-karattru distintiv ta' l-istabiliment; u kwindi, fil-waqt illi l-insenja tista' tigi kostitwita minn kelma jew kliem, anki minn isem, mhux però, bhala regola, ta' haddiehor, l-insenja nominativa, jew minn sinjal ("segno") jew kumpless ta' sinjali, insenja emblematika, ma tistax tigi kostitwita minn vokabolu generiku li b'użu komuni jservi biex jindikaw jew jiddefinixxi ram ta' kummeré li jkun qiegħed jiġi eżerċitat fl-istabiliment. Jekk wiehed juża vokabolu simili bhala insenja, ma jistax jippretendi li jakkwista l-użu esklużiv ta' dik l-insenja;

Illi l-insenja adottata mill-atturi — "Florentine Art" — ma tistax tigi kunsidrata kostitwita, kif il-konvenut jippretendi li għandha tigi kunsidrata kostitwita, minn vokabolu generiku bhal dak li fuq issemma, li neċessarjament jindikaw r-ram tal-kummeré eżerċitat mill-istess atturi fl-istabiliment tagħhom li jġib l-imsemmija insenja. Ma jistax jiġi ritenut illi l-indikazzjoni "Florentine Art" b'użu komuni turi jew tiddefinixxi dak ir-ram ta' kummeré, kif, per eżempju, indikazzjonijiet fabrika, birrerija, lukanda, spiżerija — eżempji: mogħtijin minn Vivante — b'użu komuni, anzi neċessarjament jindikaw jew jiddefinixxu r-ram ta' kummeré eżerċitat fl-istabiliment, hanut jew lukanda li jġibu l-insenja kostitwita mill-vokaboli generiċi neċessarji fuq imsemmija;

Illi, għalhekk, ġa ladarba l-atturi kienu huma li l-ewwel adottaw l-imsemmija insenja li għandha l-attitudini li għiegh-hom jakkwistaw id-dritt għall-użu esklużiv tagħha, ma tistax tonqsilhom il-protezzjoni kontra l-użurpazzjoni ta' l-limitazzjoni tagħha; u fir-raġun huma jilmentaw li l-konvenut imitahilhom b'mod li jagħmlilhom, jew jista' jagħmlilhom hsara tad-dgawdija tal-klijentela tagħhom. U difatti, l-insenja adottata mill-konvenut — il-ġilju ta' Firenze segwit mill-kliem "The Florentine" — tixbaħ hafna lil dik ta' l-atturi; talment li faċilment tista' għib konfużjoni bejn l-istabiliment tagħhom u dak tal-konvenut. U difatti, ġa, u mill-ewwel, din il-konfużjoni giebita, kif jirriżulta mit-testimoni li ġew mis-mugħha waqt it-trattazzjoni tal-kawża. L-istess insenja giet mill-konvenut adottata għall-hanut minn fejn ibiegh l-artikoli

li α 'uhud minnhom huma bhal dawk li l-atturi jbieghu mill-hanut taghhom fl-istess post, il-Belt Valletta, taht l-insenja li l-konvenut imitalhom. Xejn ma jiswa l-fatt li l-konvenut ghandu ismu fuq il-vevtrina ta' barra, taht it-tabella; ghaliex b'danakollu tibqa' l-imitazzjoni kapaçi li ggib l-imsemmija konfużjoni, billi, kif ga nghad, biex ikun hemm l-imitazzjoni, ma hemmx b'zonn imitazzjoni servili, preçiza, tali li tingauna anki kumpratur intelligentissimu, imma tibbasta imitazzjoni tali li tkun tista' tinganna bniedem ta' intelligenza u diligenza ordinarja; u fil-każ preżenti hemm il-prova illi, non ostante dak l-isem tal-konvenut taht it-tabella, l-istess ingannat bosta nies u gieghelithom jikkonfonduba ma' dik ta' l-atturi. Fortunato Ellul xehed, difatti, John Bugeja xehed Il-Kanoniku Calleja Gera xehed

Illi jikkostitwixxi att ta' konkorrrenza sleali anki l-użu ta parti tal-konvenut tal-gilju ta' Firenze fuq it-tabella u l-użu ta' l-istess gilju u tal-kliem "The Florentine" fuq il-boroż li juża fl-eżerçizzju tal-kummerç fil-hanut tieghu fuq imsemmi; l-ghaliex dak is-sinjal ("segno") u dak l-isem huma kapaçi li jipproduçu konfużjoni mas-sinjal ("segno") distintiv u ma' l-isem ga legittimament użati mill-atturi, u kwindi jistgħu jisirquthom il-klijenti — waħda, fost il-hwejjeġ l-oħra, li l-ligi trid tneħhi bid-dispożizzjoni relativa għall-ewwel figura ta' konkorrrenza illeçita li tikkontempla. Dan id-delitt kummerçjali jikkonfigura ruħu agwalment anki jekk is-senji distintivi, jew l-isemjiet li jigu dolożament imitati jew riprodotti, ma jkunux registrati; u l-istess fatt ta' l-imitazzjoni, jigifieri l-fatt li wiehed jirrikorri għall-imitazzjoni ta' sinjal jew isem ga użat minn haddieħor hu biżżejjed biex juri l-volontà tieghu li japprolitta bl-ingann tal-klijentela ta' haddieħor;

Illi l-konkorrrenza illeçita tagħti lok għal çerti konsegwenzi ġuridieçi favur il-kummerçjant li jiġi biba dannegġjat. Il-ligi tagħtih, kif huwa jagħzel, żewġ azzjonijiet, u çjoè huwa jista' jaġixxi kontra l-kontravventur għad-danni u interessi — l-azzjoni ordinarja preveduta mill-ligi çivili — jew għall-kundanna ta' l-istess kontravventur għall-penali; u barra minn dan, l-istess kummerçjant dannegġjat jista' jitlob li dak kol-

lu li sar kontra l-projbizzjoni tal-ligi jigi meqrud, jew li jigi ordnat kull rimedju ieħor illi jista', skond ma jkunu ċ-ċirkustanzi, inehhi l-att li bih tkun saret il-konkorrenza mhux leċita. L-atturi għażlu l-azzjoni tal-penali, li għalihā jibbas-ta li jigi pruvat il-fatt vjolatur, mingħajr bżonn ta' prova tad-dannu, biex il-konvenut li għamel il-kontravvenzjoni jigi kundannat iħallas lill-atturi, b'saldu ta' kull pretensjoni tagħhom, penali minn minimum ta' £10 sa maximum ta' £500, skond ma jkun il-kobor ta' l-att, iż-żmien li dam sejjer, il-mala fede tal-konvenut, u ċ-ċirkustanzi partikulari l-oħra kollha tal-każ;

Rat fol. 62, il-petizzjoni tal-konvenut nominè, li biha talab ir-revoka tad-deċiżjoni fuq imsemmija, u li jigu għal-hekk respinti d-domandi; bl-ispejjeż taż-żewg istanzi;

Omissis;

Ikkunsidrat;

L-appellant, wara li d-difensur ta' l-appellati, fit-trattazzjoni quddiem din il-Qorti, iddikjara li l-azzjoni hi bażata fuq l-ewwel parti ta' l-art. 36 Kap. 17, Ediz. Riv., issollewa l-inċident li l-azzjoni mhijiex esperibbli, għax insenja jew tabella mhijiex reġistrabbli (ara para. 2 tan-nota tar-riljevi fol. 73);

Il-lokuzzjoni ta' l-art. 36 Kap. 17, fit-test ta' l-Edizzjoni Riveduta (u l-lum, stante d-dispost ta' l-art. 11 ta' l-Ordinanza XXVI ta' l-1936, u l-Proklama tas-17 ta' Jannar, 1946, pag. XI, Vol. I, Ediz. Riv., dan hu l-uniku test attendibbli), hi ċara biżżejjed biex turi li l-protezzjoni tal-ligi in materja qeghedha tingħata indipendentement minn kull registrazzjoni, u kwindi indipendentement minn kull registraoilità. Mhux, għalhekk, leċitu li wiehed jidċirkoskrivi s-sens tal-kliem "sinjal distintiv". Dawn il-kliem għandhom ikollhom is-sens ampju tagħhom kollu. Hu risaput li l-insenja tista' tkun emblematika jew nominativa; l-ewwel waħda indikata b'figura, it-tieni b'xi isem ("nome dello stabilimento"). Fiż-żewg każijiet hi sinjal distintiv;

Jgħid il-Franchi — Dto. Comm. p. 35: "Questo nome commerciale, u questi segni distintivi in genere, costituiscono un diritto esclusivo del commerciante che primo li ha ado-

perati e posti in uso; ad essi si lega la sua buona fama e l'avviamento del negozio e dello spaccio";

U l-Margheri (Dto. Comm. p. 95): "Il diritto all'uso esclusivo dello stabilimento e dell'insegna si acquista in modo originario quando si è il primo in una piazza ad adoperare l'uno o l'altro, in maniera da stabilirne l'identificazione. La priorità dell'uso costituisce il titolo alla protezione di fronte alla concorrenza";

Għalhekk, l-insenja bl-isem ta' l-istabiliment tid-distinġwli n-negozju, u bhala tali hi sinjal distintiv; u skond it-test espress tal-liġi jisthoqqilha protezzjoni, apparti mir-registrazzjoni. Kieku kien xort'ohra, allura ma kienx ikun hemm b'żonn ta' din id-dispożizzjoni ta' l-art. 36 Kap. 17, għax kien ikun biżżejjed li l-kummerċjant jottjeni r-registrazzjoni, u jottjeni b'hekk il-protezzjoni bid-dritt ta' l-eskluzività mogħti lilu bl-art. 98 tal-Kap. 48 Ediz. Riv.;

Ikkunsidrat:

Kwantu għall-konfondibilità, bażi ta' l-azzjoni odjerna, din hi kwistjoni ta' fatt. Il-ġudikant għandu jara hu stess, bhala ġudizzju proprju, b'astrazzjoni anki ta' dak li dwar daqshekk jistgħu jgħidu x-xhieda, jekk hemmx din id-"deceptive resemblance". Qal Lord Halsbury, fil-kawża "North Cheshire Brewery Company vs. Manchester Brewery Company": "Is this name so nearly resembling the name of another firm as to be likely to deceive?..... but upon the one question which Your Lordships have to decide, whether the one name is so nearly resembling the other as to be calculated to deceive, I am of opinion that no witness would be entitled to say that, and for this reason that is the very question which Your Lordships have to try";

Issa, din il-Qorti tħossja persważa li l-użu tal-kliem "The Florentine" bhala tabella tan-negozju tal-konvenut hu tali li, fié-ċinkostanzi lokali, jista' jgħib konfużjoni mat-tabella ta' l-attur bil-kliem "Florentine Art". In-nuqqas tal-kelma "The" fit-tabella, riprodotta fol. 11, u n-nuqqas tal-kelma "Art" fit-tabella riprodotta fol. 12, u l-fatt li taht (però lanqas formanti parti mit-tabella proprja) hemm l-isem "C. Galea" (ara fol. 12), ma jagħmlux differenza; għaliex hu

"*ius receptum*" in materja li s-singoli partijiet ma jghoddux, imma tghodd l-impressjoni kompressiva (Kollez. Vol. XIX-I-80). Il-vera kelma li tirukjama l-attenzjoni tal-publiku hi l-kelma "Florentine". Din hija l-kelma dominanti li jara u jiftakar filha dak il-bniedem li l-Bosio, bi frazi perspikaċi, isejjah "di mediocre oculatezza", u li fis-sistema Inghiz (ara Pearce, "The Law as to Imitation and Deception in Trade", 1928) isejjah "a person with reasonable apprehension and proper eyesight". Il-kelma "Florentine" hija dik li l-Kerley, "On Trade Marks", page 237, isejjah "the idea of the mark"; u li Lord Herschell, fir-rapport tal-kumitat tiegħu, hemm imsemmi, isejjah "the leading characteristic";

Għalhekk, wiehed ma jistax ma jirritjenix li l-użu ta' l-insenja "The Florentine" mill-konvenut hu tali li tikkrea konfużjoni ma' l-insenja "Florentine Art" ta' l-atturi, u li b'hekk tista' tizvija l-klijentela li huma assikuraw bl-użu għall-ewwel darba fil-pjazza ta' Malta tal-kelma "Florentine" bħala tabella — użu li, għad li ma hemmx żmien speċjali preskritt, hu aktar qawwi għax jissorpassa l-għaxar snin, u hu kwindi ċertament legittimu bħala pussess deċennali (ara P. A. "Howard vs. Borg", 19.5.1909);

Inghad li l-kelma "Florentine" hi kelma ta' użu komuni, u kwindi mhix intitolata għall-protezzjoni. Dan il-pont kien ikun ta' riljev kieku si trattava ta' registrazzjoni; imma hawn mhux il-każ ta' registrabilità tal-kelma, imma hu semplicement il-każ ta' konkorenza sleali, fejn wiehed għandu jara biss jekk "the name has become so associated with plaintiff's business that he has an exclusive right to it" (Pearce, loc. cit., p. 110). U jkompli jgħid l-istess awtar (ibidem): "An injunction will not be granted if the name is merely descriptive, unless it is so associated with the plaintiff's place of business that it has acquired a secondary meaning which connotes the plaintiff's main business in the minds of the public". U hawn tidhol l-importanza tax-xhieda mis-mugħa; mhux f'sens jekk insenja waħda tixbahx lill-oħra, imma fis-sens li x-xhieda kollha, malli raw il-kelma "Florentine", hasbu fin-negozju ta' l-atturi appellati, b'mod li tbejja' pruvat li "in the minds of the public" il-kelma "Flo-

rentine" tiddenota n-negozju ta' l-atturi appellati. L'il-gurisprudenza Ingliża hemm diversi każijiet analogi li jistgħu jigu citati bi profitt. Hekk, gie projbit l-użu ta' l-insenja "The New Carriage Bazaar", peress li kien hemm ġa fil-pjazza negozju magħruf bl-insenja "The Carriage Bazaar" (Bulnois v. Peake, 1868, not 2, p. 513, 13 Cl. D.). Gie anki projbit l-isem "Mann's Palace Hotel", għax kien hemm ġa lukanda bl-isem "Palace Hotel" — ara "Great North of Scotland Railway Coy. v. Mann" (1892), Court of Sess. Cas., Ser. XIX 1035, 'Scottish Cases';

Ma hemmx il-perikolu prospettat fit-trattazzjoni quddiem din il-Qorti, li bl-akkoljiment tat-talbiet ta' l-atturi jiġi kreat monopolju; għax dak li qiegħed jiġi projbit lill-konvenut appellant inħux li jinnegozja f'ogġetti ta' provenjenza fjorentina, imma li fl-ispacc tagħhom, bl-użu tal-keġma "Florentine" fl-insenja tan-negozju, f'avviżi, f'boroż, jew f'kull haġa oħra simili, igib konfużjoni ma' l-isem kummerċjali tat-tabella ta' l-atturi u jizvijawlhom il-klijentela;

Xejn ma jfisser li l-kliem "Florentine Art" huma, kif jingħad, "geographically descriptive"; għaliex anki isem geografiku jista' jakkwista "distinctiveness", billi jakkwista "secondary meaning" fis-sens li, kif ġara f'dan il-każ, parti sostanzjali tal-pubbliku, fl-idea tagħha, tassocja l-isem geografiku man-negozju ta' neguzjant partikulari. Għall-finijiet tal-"passing off", li ggib il-konkorrenza sleali, bizzejjed li l-Qorti tkun soddisfatta, kif inhi f'dan il-każ, li n-negozju ta' l-atturi akkwista riputazzjoni kummerċjali u hu magħruf taht dak l-isem, b'mod li dak l-isem jindika, għal parti sostanzjali tal-pubbliku, in-negozju ta' l-atturi, u soddisfatta wkoll li l-isem adoperat mill-konvenut hu talment simili li jista' iuganna u jgħiegħel lin-nies ifixklu n-negozju ta' wieħed ma' l-iehor, b'mod li tigi sfruttata minn dak li juka isem simili l-klijentela formata mill-iehor taht dak l-isem;

Lanqas jiswa li l-ogġetti formanti l-kummerċ tal-konvenut huma verament merçi ta' produzzjoni fjorentina, jew ta' tip fjorentin. Fil-gurisprudenza Ingliża hemm il-każ ta' neguzjant li kien jispaccja birra, minnha prodotta, fi Stone, taht l-isem "Stone's Ale". Il-Qorti inibiet lil neguzjant iehor

milli jinnegozja taht dak l-isem, avvolja anki l-birra tieghu kien jipproduciha fl-istess post, éjoe fi Stone; u għall-argument ta' l-avukat tal-konvenut, li d-deskrizzjoni ta' l-artikolu tieghu kienet vera, il-Qorti osservat "that it would be a misuse of the word 'true' to call a description to which was in fact calculated to mislead purchasers 'true'"; that the defendant's goods were the plaintiff's" (Montgomery v. Thompson (1891) A.C. 217):

Għal dawn ir-ragunijiet, tiddeéidi;

Billi tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata bl-ispejjez taz-żewg istanzi.